

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
tarix fani o'qituvchisi

_____ *ning*
20__-20__-o'quv yiliga 9-sinflar uchun
O'zbekiston tarixi fanidan

“Tarix Bilimdonlari”
TO‘GARAK
HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“Kelishildi”

MMIBDO‘: _____
“ _____ ” _____ 20__yil

“Tasdiqlayman”

Maktab direktori: _____
“ _____ ” _____ 20__yil

**20__-20__-o‘quv yili uchun 9-sinf O‘zbekiston tarixi fanidan tuzilgan
“Tarix Bilimdonlari” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Qipchoq dashti va movaraunnaxrdagi siyosiy vaziyat	1		
2.	Movaraunnaxrdagi siyosiy vaziyat	1		
3.	Muhammad Shayboniyning siyosiy maydonga chiqishi	1		
4.	Movaraunnaxrdagi shayboniy hukmronligining o‘rnatilishi	1		
5.	Shayboniy davrida davlat boshqaruvi	1		
6.	Shayboniy davridagi davlat boshqaruvi iyerarxiyasi	1		
7.	Shayboniy davrida xalqning turmush tarzi	1		
8.	Shayboniy davrida Abdullaxon bandi	1		
9.	Shayboniy davrida hunarmandchilik	1		
10.	Shayboniy davrida ichki va tashqi savdo	1		
11.	Shayboniy davrida pul munosabatlari	1		
12.	Shayboniy davrida soliq siyosati	1		
13.	Shayboniy davrida Umumiy manzara	1		
14.	Shayboniy davri memorchiligi	1		
15.	Toshkentda Shayboniy davrida Ko‘kaldosh madrasasi	1		
16.	Abdullaxon madrasasi (Buxoro)	1		
17.	Baroqxon madrasasi	1		
18.	Shayboniy davri Xurosonni qolga kiritishborasida amalga oshirgan tadbirlari	1		
19.	Shayboniy davri Qozoq, Sibir xonliklari va Moskva davlati bilan munosabati	1		
20.	Ashtarxoniylarning hukmronlik davri	1		
21.	Yalangto‘sh Bahodir	1		
22.	Ashtarxoniylar davrida davlat boshqaruvi	1		
23.	Ashtarxoniylar davrida tashqi siyosati	1		
24.	Ashtarxoniylar davrida Aholining mashg‘ulotlari	1		
25.	Ashtarxoniylar davrida Moliya va pul islohotlari	1		
26.	Ashtarxoniylar davrida me‘morchilik	1		
27.	Ashtarxoniylar davrida Jo‘ybori Kalon madrasasi	1		
28.	XVIII asr o‘rtalarida Buxoro xonligida siyosiy va iqtisodiy inqiroz	1		
29.	XVIII asr o‘rtalarida Buxoro xonligida Davlat boshqaruvi	1		
30.	Mang‘itlar davrida Mamlakat aholisi	1		
31.	Mang‘itlar davrida Aholining mashg‘ulotlari	1		
32.	Mang‘itlar davrida ilm- fan madaniyati	1		
33.	Xalifa xudoydo majmuasi	1		
34.	Arabshohiylarning hokimiyatga kelishi	1		
35.	Arabshohiylarning davlat boshqaruvi	1		
36.	Tashqi siyosat	1		

37.	Qo'ng'irotlar davrida aholi	1		
38.	Qo'ng'irotlar davrida dehqonchilik va chorvachilik	1		
39.	Qo'ng'irotlar davrida Hunarmandchilik	1		
40.	Qo'ng'irotlar davrida Xiva me'morchiligi	1		
41.	Qo'ng'irotlar davrida Xiva Ichan qal'asi	1		
42.	XVI-XIX asirning birinchi yarmida Qoraqalpoqlar	1		
43.	Qoraqalpoq va Rossiya munosabatlari	1		
44.	Qoraqalpoqlarda ijtimoiy hayot	1		
45.	Qoraqalpoqlarda Hunarmandchilik	1		
46.	Qoraqalpoqlarda Folklor, tasviriy san'ati va musiqa	1		
47.	Qoraqalpoq yozma adabiyoti	1		
48.	Qoraqalpoqlarning milliy kiyimlari Kiyim - inson ziynati	1		
49.	Minglar hukumronligi davrida siyosiy vaziyat	1		
50.	Minglar hukumronligida "Oltin beshik" afsonasi	1		
51.	Minglar sulolasi boshqaruvi	1		
52.	Mahalliy boshqaruv tizimi	1		
53.	Qo'qon xonligida yer-suv munosabatlari	1		
54.	Qo'qon xonligida hunarmandchilik	1		
55.	Qo'qon xonligida kiyinish madaniyati	1		
56.	Qo'qon xonligida ichki va tashqi savdo	1		
57.	Qo'qon xonligida Ta'lim tizimi	1		
58.	Umarxon davrida adabiy muhitning shakllanishi	1		
59.	Maxmur va Gulxaniy	1		
60.	Qo'qon xonligida Sharqiy Turkiston muammosi	1		
61.	Qo'qon - Buxoro munosabatlari	1		
62.	O'zbek davlatlari Qo'shinning tuzilishi	1		
63.	Qo'shinning harbiy holati	1		
64.	Turkistonning bolinib ketishi	1		
65.	O'zbek davlatlarining Arxiv hujjatlari	1		
66.	Xiva xonligi bo'yicha mahalliy tarixchilarning asarlari	1		
67.	O'rta asrlar mualliflarining shayboniylar va Bobur Mirzo haqida yozib qoldirgan asarlari	1		
68.	Ashtarxoniylar haqidagi asariar	1		

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Qipchoq dashti va movaraunnaxrdagi siyosiy vaziyat.

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: mashg‘ulotda XV asrgacha sodir bo‘lgan voqealar bilan tanishtirish, jumladan, Vatanimiz tarixida muhim rol o‘ynagan Birinchi va Ikkinchi Renessansga asos bo‘lgan jarayonlarni o‘rganish. Tariximizni o‘rganish mobaynida, qalblarida faxr va iftixor tuyg‘ularini shakillantirish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga ajdodlarimiz barpo etgan ulkan madaniyat namunalaridan tortib, oddiy xo‘jalik hayotida erishgan kichik yutuqlarigacha bo‘lgan voqealar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ajdodlarimizning jasorati, amalga oshirgan buyuk ishlari, qalblarida vatanparvarlik hissini uyg‘otish, Vatan manfaatlarini himoya qilishga o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish, o‘z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

Mashg‘ulot turi: tarixiy voqealar, shaxslar va davrlarni o‘rganish, o‘quvchilar bilan muhokama va bilimlarni tekshirish, tarixiy voqealar va qarorlarni tahlil qilish.

Mashg‘ulot uslubi: o‘qituvchi mavzuni tushuntiradi, asosiy tarixiy fakt va voqealarni izohlaydi, o‘quvchilar faol ishtirok etadi, mavzu bo‘yicha savol va javoblar orqali bilim mustahkamlanadi, tarixiy qarorlar yoki voqealar haqida o‘quvchilar fikr almashadi.

Mashg‘ulot metodi: o‘qituvchi tarixiy voqealarni, shaxslarni va davrlarni tushuntiradi, savollar berib, mavzuni mustahkamlash, o‘quvchilarni guruhlarga bo‘lib topshiriq berish va muhokama o‘tkazish.

Mashg‘ulot jihozi: tarix darsligi va qo‘shimcha adabiyotlar, tarixiy xaritalar (O‘zbekiston tarixi xaritalari, davrlar bo‘yicha) mavzuga oid ko‘rgazmali qurollar, plakatlar, tarqatma materiallar o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyg‘uz vazifani so‘rash: a) Savol – javobo‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Abulxayrxon Qipchoq dashtidagi tufk-mo‘g‘ul qabilalarining 200 dan ortiq sarkardalarining qo‘llab-quvatlashi natijasida Sharqiy Qipchoq dashtini birlashtiradi. Abulxayrxon Chingizxonning katta o‘g‘li Jo‘jixonning beshinchi o‘g‘li Shaybonning avlodi bo‘lib, shayboniylar sulolasining atalishi ham shu jihat bilan bog‘liqdir. Abulxayrxonning katta buvasi Po‘lat Sulton esa shayboniylar avlodiga mansub bo‘lgan. 1428-yilda Sibir g‘arbidagi Tura shahrini bosib oladi va uni davlat poytaxtiga aylantiradi. Abulxayrxon o‘z davlatini Oltin O‘rdadan mustaqil deb e‘lon qiladi. 1430-yilda Xorazmni ishg‘ol qilgach, “Ulug‘ xon” unvonini qabul qiladi. Ammo tez orada Xorazmni tark etishga majbur bo‘ladi. 1446-yilda temuriylarga qarashli Sirdaryoning o‘rta oqimida joylashgan Sig‘noq, Oqqo‘rg‘on, Arquq va O‘zgan shaharlarini bosib oladi. Poytaxtini Turadan Sig‘noqqa ko‘chiradi. Shu tariqa Abulxayrxon Temuriylar davlatining qo‘shnisiga aylanadi. Shahzodalarning taxt uchun kurashida goh unisini, goh bunisini qo‘llab, Temuriylar davlatining siyosiy hayotiga aralasha boshlaydi. Abulxayrxon o‘zining raqiblarini turli yo‘llar bilan mag‘lub etadi. Oqibatda Oltin O‘rda xoni Baroqxonning o‘g‘illari Girayxon va Jonibekxonlar Mo‘g‘uliston xoni Isobug‘axon (Eson Buqo) huzuriga qochib boradilar. Xon

ularga G‘arbiy Mo‘g‘uliston deb hisoblanuvchi hududlardan Chu vodiysi va Yettisuv o‘lkalarining birqismini beradi. Bu joy keyinchalik Abulxayrxon ta‘qibidan qochgan sultonlar uchun boshpanaga aylanadi va ular 1465-1466-yillarda Qozoq xonligiga asos soladilar Amir Temur davrida o‘zbek davlatiga bo‘ysundirilgan Jo‘ji ulusidagi siyosiy hayot nazorati keyingi temuriylar hukmronligi yillarida qo‘ldan chiqib ketadi. XV asr o‘rtalariga kelib esa, mazkur hudud, xususan, Yoyiq (Ural) daryosidan Balxash ko‘ligacha, Sirdaryo quyi oqimlaridan Tobol va Irtish daryolarigacha bo‘lgan hududda hukmronlik qilayotgan Abulxayrxon Turonda kechayotgan siyosiy jarayonga aralasha boshlaydi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘quvchilardan mavzu bo‘yicha asosiy faktlar va voqealarni so‘rash, hujjat, surat yoki xarita asosida savollar berish.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyg‘uz vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: movaraunnaxrdagi siyosiy vaziyat

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: mashg‘ulotda XV asrgacha sodir bo‘lgan voqealar bilan tanishtirish, jumladan, Vatanimiz tarixida muhim rol o‘ynagan Birinchi va Ikkinchi Renessansga asos bo‘lgan jarayonlarni o‘rganish. Tariximizni o‘rganish mobaynida, qalblarida faxr va iftixor tuyg‘ularini shakillantirish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga ajdodlarimiz barpo etgan ulkan madaniyat namunalaridan tortib, oddiy xo‘jalik hayotida erishgan kichik yutuqlarigacha bo‘lgan voqealar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ajdodlarimizning jasorati, amalga oshirgan buyuk ishlari, qalblarida vatanparvarlik hissini uyg‘otish, Vatan manfaatlarini himoya qilishga o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish, o‘z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

Mashg‘ulot turi: tarixiy voqealar, shaxslar va davrlarni o‘rganish, o‘quvchilar bilan muhokama va bilimlarni tekshirish, tarixiy voqealar va qarorlarni tahlil qilish.

Mashg‘ulot uslubi: o‘qituvchi mavzuni tushuntiradi, asosiy tarixiy fakt va voqealarni izohlaydi, o‘quvchilar faol ishtirok etadi, mavzu bo‘yicha savol va javoblar orqali bilim mustahkamlanadi, tarixiy qarorlar yoki voqealar haqida o‘quvchilar fikr almashadi.

Mashg‘ulot metodi: o‘qituvchi tarixiy voqealarni, shaxslarni va davrlarni tushuntiradi, savollar berib, mavzuni mustahkamlash, o‘quvchilarni guruhlarga bo‘lib topshiriq berish va muhokama o‘tkazish.

Mashg‘ulot jihozi: tarix darsligi va qo‘shimcha adabiyotlar, tarixiy xaritalar (O‘zbekiston tarixi xaritalari, davrlar bo‘yicha) mavzuga oid ko‘rgazmali qurollar, plakatlar, tarqatma materiallar o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javobo‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Ulug‘bek fojiasidan so‘ng taxtga chiqqan Abdullatif o‘ldirilgach, Samarqandda Ulug‘bekning kuyovi Abdulloh Mirzo, Buxoroda esa Mironshohning nabirasi Sulton Abu Saidlar podshoh qilib ko‘tariladi. Abdulloh Mirzo mamlakat barqarorligini tikiash uchun barcha choralarni ko‘radi, ammo temuriylar taxtida uzoq vaqt o‘tira olmaydi. Avval u amakivachchasi Abu Said bilan kurashadi. O‘zaro janglarning birida Abdulloh Mirzo halok bo‘ladi. Abu Said esa Abulxayrxon yordamida Samarqand taxtini egallaydi. Shu tariqa Movarounnahr hukmdoriga aylanadi. Temuriylar mulkining Xuroson qismi bu davrda Shohruxning nabirasi Abulqosim Bobur tasarrufida edi. 1457-yilda Abulqosim Bobur vafot etgach, Abu Said Hirot shahrini egallab, saltanatning har ikki qismini birlashtiradi. Bu davrda Sulton Husayn Boyqaro (Umarshayx Mirzoning chevarasi) Xorazmni egallab oladi. 1469-yilda esa Husayn Boyqaro Hirot taxtini egallaydi. Natijada Temuriylar davlati ikki mustaqil qismga bo‘linib ketadi. ; Movarounnahrda birin-ketin Abu Saidning o‘g‘illari Sulton Ahmad Mirzo, Sulton Mahmud Mirzo va Sulton Ali Mirzolar hukmronlik qiladilar. 1494-yilda Farg‘ona hokimi Umarshayx Mirzo 39 yoshida vafot etadi. 12 yoshli o‘g‘li Bobur valiahd sifatida taxtga o‘tqaziladi. Shu davrdan boshlab Bobur uchun bolalikning sho‘xliklari, erkaliklari ortda qoladi. Davlatni boshqarish, uni turli ichki va tashqi dushmanlardan himoya qilish endi Boburning zimmasiga tushadi.

Boburning siyosiy maqsadi Amir Temur saltanatini qayta tikiash edi. Umarshayx Mirzoga tobe bir necha bek va hokimlar yosh Boburga bo‘ysunishdan bosh tortadilar. Ularning ayrimlari Boburning ukalarini yoqlasa, ba‘zilari mustaqillik da‘vosini qiladilar. Yana boshqa birlari esa Boburning amaki va tog‘alariga qo‘shilib, uni jismonan yo‘q qilish payiga tushishadi. Bobur o‘z hukmronligining dastlabki yillarida amakisi Sulton Ahmad Mirzo va tog‘asi Sulton Mahmudxonning xurujlarini daf qilib, mavqeyini mustahkamlash, bek va amaldorlar bilan o‘zaro munosabatni yaxshilash, qo‘shinni tartibga keltirish, davlat ishlarida intizom o‘rnatish kabi muhim chora-tadbirlarni amalga oshiradi. Ikki marta Samarqandni egallash uchun qilgan harakati muvaffaqiyatsizlikka uchraydi. Nihoyat 1497-yilning kuzida 7 oylik qamaldan keyin Bobur Samarqandni egallaydi. Ammo qamal natijasida sovuq va ochlikdan Bobur qo‘shinining ahvoli tanglashadi. Natijada ko‘pgina navkarlar Boburni tashlab ketadilar. Andijonda qolgan beklar Boburga qarshi isyon ko‘taradilar. Bobur esa Samarqandni tashlab Andijonga yo‘l olishga majbur bo‘ladi. Ikki yillik kurashdan so‘ng Andijonni qaytarib oladi. Temuriylarning o‘zaro kurashlari kuchaygan kezlarda Shayboniyxon Movarounnahrni istilo qilishga kirishadi. 1501-yil aprelida Zarafshon bo‘yidagi Saripul qishlog‘i yaqinida Shayboniyxon bilan bo‘lgan jangda Bobur qo‘shini yengiladi va Samarqandga chekinadi Temuriy shahzoda Zahiriddin Muhammad Bobur o‘zbek mumtoz adabiyotining yirik vakili, buyuk shoir, tarixchi, geograf, davlat arbobi, iste‘dodli sarkarda, Hindistonda boburiylar sulolasi asoschisidir. Zahiriddin Muhammad Bobur 1483-yil 14-fevralda Andijonda, Farg‘ona viloyati hokimi Umarshayx Mirzo xonadonida tavallud topgan. ^ Onasi Qutlug‘ Nigorxonim Toshkent hokimi Yunusxonning qizi edi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘quvchilardan mavzu bo‘yicha asosiy faktlar va voqealarni so‘rash, hujjat, surat yoki xarita asosida savollar berish.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Muhammad Shayboniyning siyosiy maydonga chiqishi

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: mashg‘ulotda XV asrgacha sodir bo‘lgan voqealar bilan tanishtirish, jumladan, Vatanimiz tarixida muhim rol o‘ynagan Birinchi va Ikkinchi Renessansga asos bo‘lgan jarayonlarni o‘rganish. Tariximizni o‘rganish mobaynida, qalblarida faxr va iftixor tuyg‘ularini shakillantirish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga ajdodlarimiz barpo etgan ulkan madaniyat namunalaridan tortib, oddiy xo‘jalik hayotida erishgan kichik yutuqlarigacha bo‘lgan voqealar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ajdodlarimizning jasorati, amalga oshirgan buyuk ishlari, qalblarida vatanparvarlik hissini uyg‘otish, Vatan manfaatlarini himoya qilishga o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish, o‘z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

Mashg‘ulot turi: tarixiy voqealar, shaxslar va davrlarni o‘rganish, o‘quvchilar bilan muhokama va bilimlarni tekshirish, tarixiy voqealar va qarorlarni tahlil qilish.

Mashg‘ulot uslubi: o‘qituvchi mavzuni tushuntiradi, asosiy tarixiy fakt va voqealarni izohlaydi, o‘quvchilar faol ishtirok etadi, mavzu bo‘yicha savol va javoblar orqali bilim mustahkamlanadi, tarixiy qarorlar yoki voqealar haqida o‘quvchilar fikr almashadi.

Mashg‘ulot metodi: o‘qituvchi tarixiy voqealarni, shaxslarni va davrlarni tushuntiradi, savollar berib, mavzuni mustahkamlash, o‘quvchilarni guruhlarga bo‘lib topshiriq berish va muhokama o‘tkazish.

Mashg‘ulot jihozi: tarix darsligi va qo‘shimcha adabiyotlar, tarixiy xaritalar (O‘zbekiston tarixi xaritalari, davrlar bo‘yicha) mavzuga oid ko‘rgazmali qurollar, plakatlar, tarqatma materiallar o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyg‘uz vazifani so‘rash: a) Savol – javobo‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

O‘zbek ulusi hukmdori Abulxayrxonning o‘g‘illaridan biri Shohbudog‘ Sulton to‘ng‘ich O‘g‘liga Sulton Muhammad Shayboniy deb ism qo‘ygan. Uning taxallusi esa “Shohbaxt” edi. Muhammad Shayboniy otasining erta vafotidan so‘ng bobosining qaramog‘ida qolgan. Ukasi Sulton Muhammad bilan birga Boyshayx otalig‘ida voyaga yetgan. Abulxayrxon tuzgan O‘zbek ulusi davlati 1468-yilda qulaydi. Shayboniyxon esa bobosining davlatini 1480-yilda qayta tiklaydi. O‘zaro kurashlar va ichki nizolar tufayli tobora zaiflashib borayotgan temuriylar hududi bo‘lgan Movarounnahrda ham o‘z hukmronligini o‘rnatish uchun harakat boshlaydi. 1499-yilda Jizzax va Samarqand orqali Qarshi va Shahrisabzga bosib boradi va katta o‘lja bilan Qipchoq dashtiga qaytadi. 1500-yil Sulton Ali Mirzo kaltabinlik bilan Samarqandni Shayboniyxoniga jangsiz topshiradi. Shu yiliyoq Buxoro ham zabt etiladi. Biroq Zahiriddin Muhammad Bobur 1500-yili Samarqandni qaytarib olishga muvaffaq bo‘ladi. Qisqa vaqt ichida Samarqandning barcha tumanlari, Qarshi va G‘uzor shaharlarida Bobur hokimiyati e‘tirof etiladi. Lekin 1501-yil aprelda Zarafshon bo‘yidagi Saripul qishlog‘i yaqinida bo‘lgan jangda Bobur qo‘shini yengiladi. Bir necha oylik qamaldan so‘ng Samarqand yana Muhammad Shayboniyxon qo‘liga o‘tadi. 1503-yilda Shayboniyxon Toshkent xoni Mahmudxon, Bobur va qalmoqlarning birlashgan qo‘shinini Sirdaryo bo‘yida tor-mor qiladi. Shayboniyxon 1505-1507-yillar ichida Urganch, Balx, Hirotda ham o‘z hokimiyatini o‘rnatadi. Keyingi ikki yil ichida Xurosonning

boshqa hududlari, jumladan, Damg‘on, Astrobod, Mashhadni ham egallaydi. Shu tariqa, Abu Saiddan so‘ng birorta temuriy bajara olmagan ishni Muhammad Shayboniyxon eplaydi – shimolda Sirdaryodan janubda Qandahorgacha, sharqda Xitoygacha, g‘arbda Kaspiy dengizigacha bo‘lgan hududlarni yagona davlatga birlashtirishga muvaffaq bo‘ladi. Bu esa, o‘z o‘rnida, uning siyosiy, iqtisodiy qudratini yuksaitirib yuboradi. U Eron sari harakatlanib, hukmron sulola - safaviylar bilan to‘qnashishni rejalashtiradi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘quvchilardan mavzu bo‘yicha asosiy faktlar va voqealarni so‘rash, hujjat, surat yoki xarita asosida savollar berish.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyg‘uz vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Muhammad Shayboniy portreti. Musavvir Kamoliddin Behzod (nusxasi)

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

77 listdan iborat o'zbekiston tarix fanidan 9-sinf 68 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

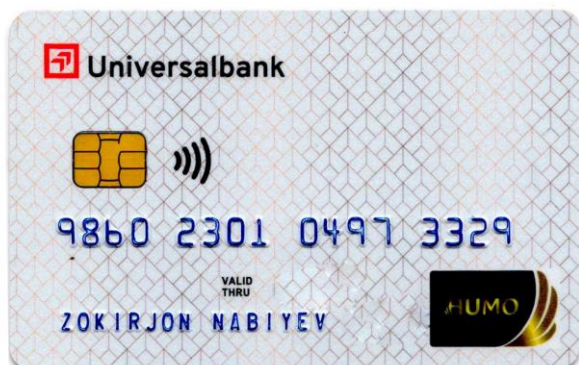

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!
Bizda rus va o'zbek maktablar uchun quydagi hujjatlar
mavjud.

- 1. 1-11-sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari UZ-RU**
- 2. 1-11-sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari UZ-RU**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari UZ-RU**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari UZ-RU**
- 5. Ustama hujjatlari UZ-RU**
- 6. 1-11-sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar UZ-RU**
- 7. 1-11-sinflar uchun ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar) UZ-RU**
- 8. Maktab ish hujjatlari UZ-RU**
- 9. Direktor ish hujjatlari UZ-RU**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari UZ-RU**
- 11. O'IBDO' ish hujjatlari UZ-RU**
- 12. Psixolog hujjatlari UZ-RU**
- 13. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari UZ-RU**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari UZ-RU**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari UZ-RU**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar UZ-RU**
- 17. Bayonnomalar UZ-RU**
- 18. O'qituvchilarning ilg'or tajribasini omalashtirish hujjatlari**

ONLINE KOMPYUTER XIZMARLARI

O‘zbek va rus maktablar uchun
Buyutrma asosida

1-11-sinflar uchun barcha fanlardan **testlar, nazorat ishlar, tezislar, to‘garaklar va yillik fan konspektlar, tadbir senariylari, ochiq dars ishlanma va slaydlar (taqdimotlar), ko‘rgazma va tarqatmalar, faxriy yorliq, diplom, tashakkurnomalar** va boshqa hujjatlarni tayyorlab beramiz.

Tel:91669-34-74 Telegramdan: @talimxizmatlar izlab toping.

Для 1–11 классов узбекских и русских школ по всем предметам: **тесты, контрольные работы, тезисы, сценарии кружков, годовые конспекты уроков, сценарии мероприятий, разработки открытых уроков, слайды (презентации), стенды и раздаточные материалы, почётные грамоты, дипломы, благодарственные письма и другие документы.**

Тел: 91669-34-74 Telegram: @talimxizmatlar